

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Videokonverentsid](#) > [Tõendite Kogumine Videokonverentsi Vahendusel](#) [Czechia](#)

Tõendite kogumine videokonverentsi vahendusel

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Kas tõendeid on võimalik koguda videokonverentsi teel kas taotleva liikmesriigi kohtu osalemisel või otse asjaomase liikmesriigi kohtu poolt? Kui jah, siis milliseid liikmesriigi menetlusi ja õigusakte kohaldatakse?

Pärast seaduse nr 99/1963 (tsiviilkohtumenetluse seadustik (*občanský soudní řád*) (muudetud), jõustus 2017. aasta septembris) muutmist reguleeritakse tsiviilmenetluses videokonverentsiseadmete kasutamist vahetult selle seadusega. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvis 102a on sõnaselgelt sätestatud, et kohus võib oma ülesannete täitmisel kasutada videokonverentsiseadmeid kas poole taotluse alusel või kui ta ise peab seda vajalikuks. Videokonverentsi saab kasutada eelkõige selleks, et võimaldada poolel või tõlgil osaleda kohtuistungil või kuulata üle tunnistaja, ekspert või pool.

Seda küsimust reguleerib ka justiitsministeeriumi juhendi nr 505/2001 (millega määratakse kindlaks esimese ja teise astme kohtute ning kõrgeima kohtu kodu- ja töökord) paragrahv 10a.

2 Kas on piiranguid isikute ringi suhtes, keda võib videokonverentsi teel küsitleda – näiteks, kas videokonverentsi teel võib küsitleda vaid tunnistajaid või ka eksperte ja menetlusosalisi?

Seadusega on sõnaselgelt ette nähtud tunnistaja, eksperdi või poole ülekuulamine. Isikute ring, kellega seoses võib videokonverentsi kasutada, ei ole ette piiratud ja seepärast võib videokonverentsi teel kaasata ka muid isikuid, näiteks tõlke. Videokonverentsi kasutatakse siis, kui see on otstarbekas, või poole taotluse alusel.

3 Kas on piiranguid tõendite liikide suhtes, mida võib videokonverentsi teel koguda?

Seadusega ei ole seatud üldisi piiranguid. Piirangud võivad aga tuleneda kohtuasja konkreetsetest asjaoludest (nt tehniline teostamatus).

4 Kas on piiranguid koha suhtes, kus tuleks isikut videokonverentsi teel küsitleda – st kas küsitlemine peab toimuma kohtus?

Kui kohtu esimees (ainukohtunik) täidab ülesandeid videokonverentsi teel, tuleb kohtukutsel märkida ka videokonverentsi koht ja aeg. Seetõttu ei välistata ühegi sobiva koha kasutamist, näiteks koht, kus ekspert või tunnistaja parajasti viibib (nt haigla, labor).

Siiski on tähtis, et kohtu ametnik, kellele kohtu esimees (ainukohtunik) videokonverentsi korraldamise ülesande andis, saaks kontrollida selle isiku isikusamasust, kes videokonverentsil osaleb. On ette nähtud, et isik kuulatakse tavaliselt üle kohtus, vanglas või tervishoiuasutuses.

5 Kas videokonverentsi teel peetavaid kohtuistungeid tohib salvestada?

Seaduses on sätestatud, et videokonverentsi kasutamise korral tuleb alati teha audio-videosalvestis. Kui salvestise tegemisele lisaks koostatakse ka protokoll, ei pea videokonverentsil osalenud isik seda allkirjastama.

6 Mis keeles peab kohtuistung toimuma: a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt?

Kui tunnistaja ei valda menetluse keelt, on tal põhiseadusliku akti nr 2/1993 (põhiõiguste ja -vabaduste harta (*Listina základních práv a svobod*)) artikli 37 lõike 4 kohaselt õigus kasutada tõlki. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 18 lõike 2 kohaselt määrab kohus tõlgi menetlusosalisele, kelle emakeel ei ole tšehhi keel, kui menetluse käigus peaks selline vajadus tekkima.

7 Kui vajatakse tõlke, siis kes vastutab nende leidmise eest ja kus peaks olema tõlkide asukoht, a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 18 lõigete 1 ja 2 kohaselt peab kohus tagama menetlusosalistele võrdsed võimalused oma õiguste kasutamiseks ja määrama tõlgi menetlusosalisele, kelle emakeel ei ole tšehhi keel, kui menetluse käigus peaks selline vajadus tekkima.

Tõlk võib menetluses osaleda videokonverentsi teel. Seetõttu ei pea tõlk olema füüsiliselt samas ruumis isikuga, keda küsitatakse.

8 Millist menetlust kohaldatakse kohtuistungil korraldamiseks ja isiku teavitamiseks ülekuulamise aja ja koha kohta, a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt? Kui palju aega tuleks mõlema variandi korral kohtuistungil kuupäevast teavitamiseks ette näha, et isik saaks selle toimumisest piisavalt vara teada?

Kohus toimetab isikule kohtukutse kätte vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvile 51. Kui kõnealusel seaduses või kohtukutse kättetoimetamist käsitlevas eriseaduses ei ole nõutud täpsemaid üksikasju, peab kohtukutse sisaldama järgmist teavet: kohtuasi, millega seoses kutse saaja peab kohtusse ilmuma, kohtumenetluse eesmärk, koht ja algusaeg, kohtukutse põhjus, kohtukutse saaja seisund menetluses, kohtukutse saaja kohustused ja vajaduse korral kõnealusel menetluse eeldatav kestus. Kui kohtuistungil kasutatakse videokonverentsiseadmeid, teavitatakse kohtukutse saanud isikut sellest, millal ja kuhu nad peaksid ilmuma.

Kohtukutse võib kätte toimetada paberil või elektrooniliselt ja kiireloomulistel juhtudel telefoni või faksi teel.

Kui tunnistaja või ekspert kuulatakse üle videokonverentsi teel ning ülekuulatatav isik peab ilmuma teise kohtu tööpiirkonda, toimetab kohtukutse kätte kohus, kelle tööpiirkonnas isik peab ülekuulamisele ilmuma. Taotleval kohus palub, et teine kohus täidaks selle ülesande. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 115 lõike 2 kohaselt tuleb kohtukutse menetlusosalisele kätte toimetada nii, et tal jääks valmistumiseks piisavalt aega –

tavaliselt vähemalt kümme päeva enne kohtuistungit kuupäeva, kui ei toimu eelistungit.

9 Millised on videokonverentsi kasutamise kulud ja kuidas need tasutakse?

Videokonverentsi kasutamisega kaasnevad andmeedastuskulud. Need kulud peaks kandma taotleja kohus, kes videokonverentsi korraldamise algatab.

10 Kuidas tagatakse, et otse taotleva kohtu poolt ülekuulatavat isikut teavitatakse sellest, et ütluste andmine on vabatahtlik?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 126 lõike 1 kohaselt peab füüsiline isik, kes ei ole menetlusosaline, ilmuma kohtukutse saamise korral kohtusse ja tunnistajana ütlusi andma. Tunnistaja võib keelduda ütlusi andmast ainult juhul, kui selle tagajärjel võib tekkida oht, et kas talle endale või tema sugulastele esitatakse süüdistus. Enne kohtuistungit algust teavitatakse tunnistajaid alati nende ütluste tähendusest, nende õigustest ja kohustustest ning valeütluste andmise karistusõiguslikest tagajärgedest.

11 Millist menetlust kasutatakse ülekuulatava isiku isikusamasuse kontrollimiseks?

Kohtuistungit alguses peab kohus tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 126 lõike 2 kohaselt kontrollima tunnistaja isikusamasust. Tavaliselt palutakse tunnistajal esitada isikutunnistus või pass.

Kui ülekuulamine toimub videokonverentsi teel, peab kohtu ametnik, kellele kohtu esimees (ainukohtunik) videokonverentsi korraldamise ülesande andis, kontrollima videokonverentsil osaleva isiku isikusamasust videokonverentsiseadmeid kasutades. Kohtu esimehe (ainukohtuniku) nõusolekul võib isik, kes kontrollib isikusamasust seal, kus ülekuulatav isik asub, olla kohtu, vangla või muu kinnise asutuse ametnik, eeldusel, et talle on see ülesanne antud.

12 Milliseid nõudeid kohaldatakse vande andmise suhtes ja millist teavet vajab taotleja kohus, kui tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohase tõendite vahetu kogumise raames nõutakse vande andmist?

Vastavalt rahvusvahelise eraõiguse seaduse nr 91/2012 paragrahvi 104 lõikele 2 võib tunnistajaid, eksperte ja menetlusosalisi üle kuulata vande all, kui seda nõuab mõne teise riigi asutus. Tunnistajate ja menetlusosaliste vanne on järgmine: „Vannun oma au nimel, et vastan kohtu igale küsimusele täielikult ja ausalt ega varja midagi.“ Eksperti vanne on järgmine: „Vannun oma au nimel, et annan arvamuse oma parimate teadmiste ja veendumuste kohaselt.“ Korduva vande korral muudetakse vande sõnastust vastavalt.

13 Mida on tehtud selle tagamiseks, et videokonverentsi toimumise asukohas on kontaktisik, kellega taotleja kohus saab suhelda, ja et kohtuistungit päeval on kohal ka isik, kes seab videokonverentsi seadmed töökorda ja tegeleb võimalike tehniliste probleemidega?

Videokonverentsi ettevalmistamisel lepitakse kokku taotleja ja taotluse saanud kohtu vajadustel põhinevas erikorras.

14 Millist lisateavet taotlevalt kohtult nõutakse?

Videokonverentsi ettevalmistamisel lepitakse kokku taotleja ja taotluse saanud kohtu vajadustel põhinevas erikorras.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.